

Отже, система процесів в ході управління проектами енергозбереження в житлово-комунальному господарстві районів повинна включати такі взаємопов'язані процеси: процеси управління проектом, націлені на виконання загального завдання (планування, виконання, моніторингу, завершення); процеси, орієнтовані на продукт або послугу. Це дозволить сконструювати таку дійсність в ЖКГ регіонів, вплив якої на людей (споживачів послуг ЖКГ, працівників підприємств сфери ЖКГ) буде позитивним за своїм економічним, соціальним і екологічним значенням.

Використані джерела

1. Про енергозбереження: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/74/94>.
2. Запашук Л.В. Енергозбереження як напрям підвищення ефективності виробничої діяльності. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/74.pdf
3. Безпалько О.В. Соціальне проектування. Київ, 2010. 127с.
4. Рач В. А. Управління проектами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку: навч. посіб. В. А. Рач, О. В. Россошанська, О. М. Медведєва; за ред. В. А. Рача. К.: К.І.С., 2010. 276 с.

Навроцький Валентин

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Микитюк П. П.)

ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

В основі оцінювання інвестиційних проектів (ІП) в сфері охорони здоров'я лежить використання даних інформаційних моделей цих проектів. Починаючи з етапу розробки (вибору) проекту і до його реалізації оцінки використовуються для вирішення завдань, пов'язаних з аналізом і управлінням проектами. Характер вирішуваних завдань обумовлює вибір критеріїв оцінки і способів встановлення їх значимості.

Напрямок досліджень, пов'язане з розробкою і науковим обґрунтуванням критеріїв оцінки ІП в сфері охорони здоров'я, є досить актуальним. При цьому найбільш часто використовуються два підходи – заснований на судженнях фахівців і спирається на об'єктивних даних. При отриманні об'єктивних даних застосовують оптимізаційні та імовірнісний статистичні методи. Зустрічається також і комбінація цих підходів. При використанні методів експертного оцінювання слід передбачити досить високий рівень організації роботи з експертами. Можливо індивідуальне і колективне експертне оцінювання. При роботі методом експертного оцінювання створюється робоча група (РГ) експертів по суті або формально, або експертна комісія (ЕК). РГ експертів створюється за дорученням особи, що приймає рішення (ОПР) оскільки

експертні дослідження готують інформацію для прийняття правильних рішень ОПР.

Експертні оцінки отримують різними методами. Індивідуальна робота експертів, як правило, передбачає взаємодію з кожним експертом окремо. Будь залучений експерт-фахівець формує свою думку незалежно від думки авторитетів. Експерти навіть не знають один одного. Потреба отримання статистично значущих результатів визначає кількість експертів, яке фіксоване у процесі експертизи. Методи статистики застосовуються для того, щоб перевірити узгодженість думок експертів. Ухвалення обґрунтованих рішень пов'язано з усередненням думок експертів.

Колективне експертне оцінювання передбачає роботу залучених фахівців в одному місці, де експерти розглядають проблему, дискутують, вчать один одного. Думки, відкидаємо більшістю експертів, відкидаються. Кількість експертів в процесі експертизи не фіксується і може збільшуватися (метод "сніжної грудки").

Якщо індивідуальне оцінювання спирається на думки окремих експертів, один від одного незалежних, то колективне оцінювання ґрунтується на використанні спільного думки експертів. Колективна думка, безумовно, більш точно, ніж думки кожного з експертів. При цьому даний метод використовується для кількісних оцінок якісних характеристик і властивостей.

Для аналізу відповідей експертів використовують сучасні методи, такі як статистика об'єктів нечислової природи, в основі яких лежать математичні підходи та комп'ютерні технології, такі як метод Дельфі, метод сценаріїв, мозковий штурм тощо.

При експертному опитуванні організатори дотримуються певної послідовності дій, стадій опитування.

На практиці в даний час для ВП у сфері охорони здоров'я використовують ієрархічне оцінювання, що базуються на рівневому розбитті (стратифікації) оцінок. Разом з цим оцінки кожного рівня розраховують виходячи з оцінок попереднього рівня.

Фінансово-економічне оцінювання ІІ в сфері охорони здоров'я досить повно розвинене в роботах. Основними класичними методами оцінки ІІ є: чиста поточна вартість інвестицій (NPV); індекс рентабельності інвестицій (PI); внутрішня норма прибутковості інвестицій (IRR); модифікована внутрішня норма прибутковості (MIRR). Велике поширення отримав PEST-метод і його різні модифікації.

Найбільш глибокий аналіз факторів ІІ побічної дії можна здійснити шляхом дослідження змін середовища існування Міністерства охорони здоров'я, при цьому враховуються соціальні, економічні, політичні та технологічні тенденції в цій трансформації середовища. PEST-метод є

хорошим маркетинговим інструментом для виявлення цих аспектів ПП. Цінність цього методу полягає в дослідженні широкого спектру факторів зовнішнього середовища.

Отримання матеріальних ресурсів для реалізації інвестиційного проекту в сфері охорони здоров'я вимагає відстеження стану навколишнього середовища, а значить вивчення політики, здійснюваної владою. При розгляді значущих політичних чинників дослідники зазвичай цікавляться змінами в правових актах, розробкою і впровадженням єдиних порядків і стандартів медичної допомоги, результатами виборів на всіх рівнях державної влади, механізмами державного регулювання в галузі, порядком в прийнятті, опублікуванні та вступ до силу правових актів, рішенням про входження державних структур в різні наддержавні освіти, політичної турбулентністю, міжнародними санкціями, зокрема Від них на стан охорони здоров'я України, державним регулюванням конкуренції.

Основною причиною дослідження економічних чинників є необхідність отримати надійну інформацію про наявність матеріальних ресурсів на державному рівні для реалізації проекту і механізмах розподілу цих коштів. До цієї категорії відносять інформацію про дефіцит бюджету, нормах оподаткування, тенденції зміни ВВП, загальний рівень економічного розвитку та характер ринкових відносин, процентній ставці і курс іноземної валюти, інфляції, динаміки ставки рефінансування Національного банку, зміні курсу гривні, платоспроможний попит.

Використані джерела

1. Микитюк П. П. Інвестиційно-інноваційний менеджмент [Текст] : навч. посіб. / за заг. ред. П. П. Микитюка. – Тернопіль : Економічна думка, 2015. – 452 с.
2. Микитюк П. П. Управління проектами [Електронний ресурс] : навч. посіб. / П. П. Микитюк, В. Я. Брич, Т. Л. Желюк [та ін.] ; під ред. П. П. Микитюка. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 320 с.

Овсійчук Лариса, Гураль Олеся

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Кривокульська Н.Я.)

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ПОДАТКУ ЯК ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ

Однією із найбільш складних та надзвичайно важливих економічних категорій виступають податки. Їх поява датується першими проявами формування державності та пов'язується з функцією акумуляції коштів для утримання апарату державного управління. Сьогодні податки виступають обов'язковим елементом будь-якої економічної системи держави незалежно від